

OSOBNÍ ARCHIV (21)

Archivní karty podávají řadu užitečných informací.

VÝPLATNÍ OTISKY LIBERECKÉ POJIŠŤOVNY

Concordia

Donau

Donau - Concordia

Zajímavosti a geneze tak, jak je dokreslila archivní karta od výrobce fy, Francotyp GmbH Berlín v rozpětí let 1928 - 1945.

Pojišťovací akciová společnost CONCORDIA v Liberci obdržela povolení československé poštovní správy provozovat výplatní stroj ve Věstníku MPT č. 47 ze dne 6. 12. 1928. Stala se tak 128. uživatelem výplatního stroje v pořadí u nás.

Dohlédací poštou byla pošta LIBEREC 1/REICHENBERG 1. Výplatním strojem byl stroj Francotyp Anker s horním číslem počítadla otisků. Označení oprávněného uživatele bylo v němčině pod výplatním razítkem. První výplatní otisk spatřil světlo světa dne 4. 12. 1928. Otisk FR5 h - 4m (ov) - 1k.

Na listě níže jsou vyobrazeny dvě celistvosti s tímto otiskem s tím, že v době 1. republiky došlo ke změně výplatního znaménka u tohoto stroje někdy během roku 1937.

Přehled začíná otisk v pořadí číslo 8 z 1. dne provozu výplatního stroje Francotyp Anker

Otisk ze dne 4. 12. 29

K tomuto otisku se dne 15. 6. 1936 přidružil druhý výplatní stroj Francotyp Bafra s modernějším označením Concordia VERSICHERUNG a s logem tohoto ústavu. Název Concordia byl vytvořen krasopisně psacím písmem.

Pro snazší srovnání obou otisků přidávám k tomuto novému otisku FR 8h - 3m (ov) - 1k i dosavadní otisk ve druhé variantě. U nového stroje a jeho otisku se k dohlédací poště připojilo rozlišovací písmenko "a" tak, aby se oba stroje a jejich otisky odlišily. Pochopitelně, že se nejednalo o "novou" dohlédací poštu. Vzdálenost os u druhého otisku je 78 mm

Jedná se tedy o stroj Framncotyp C.

Historické události přinesly další zajímavosti i do historie těchto strojů. Jsou zřejmé z archivní karty mého archivu.

Po záboru v roce 1938 měla na starost tyto stroje v této oblasti již Říšská pošta.

Podívejme se na archivní kartu, která stála u zrodu vyplácení stroje Francotyp Bafra v Československu. Tento stroj si nesl svou historii i do dalších období v odloučených Sudetech.

Archivní karta prvního a ani druhého stroje Francotyp Anker se zatím v archivech nenašla, takže si musíme pro tentokrát vystačit se strojem Francotyp C, který se do majetku Concordie dostal až v roce 1939. Pravděpodobně podle všeho byl třetím strojem použitým v Liberci u tohoto subjektu. Anebo to je upravený druhý stroj FR 8?

Stempelbild

REICHENBERG (SUDETENLAND) 13. 9. 39. 5/1

AUFGABE P. 7. 12. 29. 8294

2115

006 Deutsche Reichspost

Francotyp: B 2 C 5559 Post: Reichenberg (Sudetenland) A

Firma: Donau-Concordia ~~Carolinak~~

Motor: ~~Levy~~ Nr. ~~88007~~ 220 Volt ~~1/6~~ Ps

Übersetzung: Motor: 90 Masch.: 90 Riemen R.

Geliefert: 7. 12. 29.

6167 Sperrung auf 2.000 -- 500 - Rm

angelangene Karte Nr.: 29. 9. 39.

Permutationsnummer: 4926

änderte Klischees:

ohne Unterstell

mit Bremse, Farbwalzenantrieb aussen. IN 97

6939

1. 7. 1941

Donau-Concordia

Allgem. Versicherungs-
Aktiengesellschaft in Wien

Direktion Reichenberg
Sudetenland

Takže, co je z archivní karty druhého stroje zřejmé:

a/ firma Francotyp Berlin dodala výplatní stroj s výrobním číslem C 5559 (B 2) firmě B.

Jarolímek dne 7. 12. 1928, Číslo motoru bylo Levy 1g, 288077. Uvedeny jsou i další technické detaily. Firma B. Jarolímek, generální zástupce strojů Francotyp u nás si koupila tento stroj na sebe buď ještě neměla určeného uživatele anebo měla a stroj nebyl definitivně v době výroby k prodeji tomuto zájemci.

b/ je zřejmé, že do majetku Concordie se dostal až 13. 9. 39 (viz nové denní razítko vlevo nahoře), otisk má již denní razítko německého vzoru s můstky a dvěma kruhy,

c/ z archivní karty se odzvídáme i další technické detaily o tomto stroji,

d/ dozvídáme se též nového vlastníka stroje, kterým se stala pojišťovna Donau, později Donau - Concordia,

e/ došlo i ke změně výplatního razítka - místo československé větrné růžice se v otisku objevil obdélník s německou říšskou orlicí a gotickými čísly. Československé ovály se odstranily.

Zajímavé je i srovnání dvou označení, kdy došlo ke změně označení německé oblasti (nejprve Sudetenland, později Sudetengau).

Osvětlna nám archivní karta některé okolnosti anebo do sbírkového materiálu vnesla trochu zmatek?

I když karta leccos vysvětluje, přece jen sbírka je sbírka. Vraťme se k otiskům a podívejme se do Bouškova Katalogu výplatních otisků Sudet 1938 - 1945, který vytvořil s dalším koautory Janů a Feldmannem (Praha 1994).

Najdeme zde dva nám známé stroje Concordie - Francotyp ANKER I BAFRA, ale i třetí Francotyp D (s osovou vzdáleností 67 mm).

Přidržíme se číslování autorů Katalogu a připojuji svůj koment:

První list

Otisk s datem 2. 2. 39, otisk označený v Katalogu jako R 5a

Jedná se o otisk FR6h - 4m (ov)- 1k, který nám je známý z 1. republiky - viz první shora. Nyní s vysekaným českým názvem pošty LIBEREC 1 a dalšími zásadními změnami. Název CONCORDIA.

Druhý list, první otisk.

Stejný otisk s další zásadní změnou - výměnou denního razítka a změnou dohlédací pošty - nyní REICHENBERG (SUDENTENLAND) 1. Číslo otisk R 4b. Otisk sběratelsky FR 6h - 4m (ov) - 1k. Co zůstalo československé, jsou československé ovály ve výplatním razítku.

Druhý list, druhý otisk.

Bez obrázku, ale víme, že došlo k přejmenování na DONAU. Katalogové číslo R 6a, otisk sběratelsky FR8h - 4m (ov) - 2km.

Došlo k výměně denního razítka oproti předchozímu, změně označení a změně výplatního razítka s výjimkou číslic. Jedná se pravděpodobně o stroj z archivní karty.

Druhý list, třetí otisk.

Zde došlo ke změně označení: Nyní: DONAU - CONCORDIA - vrací se osvědčený název Concordia. Jedná se otisk z karty anebo z druhého stroje uvedeného do provozu během 1. republiky? Definitivní stanovisko nemůžeme říci - neznáme otisk předchozí.

Druhý list, čtvrtý otisk.

Stroj Francotyp D. Sběratelské označení FR 6,7 - h - 4m (g) - 1k. Číslice denního razítka a výplatního razítka jsou identické s číslicemi stroje dodaného za 1. republiky do Československa. Osová vzdáleností stejná jako druhý otisk za 1. republiky - kruh se zde uzavřel.

R4b REICHENBERG(SUDETENLAND)I
FR6-h-4m(ov) 1k

-12/39-2/41-

5735
Concordia
Allgem. Versicherungs-
Aktiengesellschaft
in Reichenberg
Sudetengau

R6a REICHENBERG(SUDETENLAND)I
FR8-h-4m(ov) 2kM

-5/41-

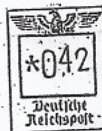
Donau / Allgem. Versicherungs-A.G. /
in Wien / Direktion Reichenberg /
Sudetenland

R6b REICHENBERG(SUDETENLAND)I
FR8-h-4m(ov) 2kM

-9/42-11/44-

8970
Donau-Concordia
Allgem. Versicherungs-
Aktiengesellschaft in Wien
Direktion Reichenberg
Sudetenland

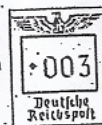

R6c REICHENBERG(SUDETENLAND)I
FR6,7-h-4m(g) 1k

-4/42-12/43-

3859
Donau-Concordia
Lebensversicherungs-
Aktiengesellschaft
Reichenberg
Sudetengau

všeobecná pojišťovna

Historie Concordie hodná studijního exponátu.